

Nyttan av självskattningsformulär vid bedömning och rehabilitering av tinnitus

En studie ur vårdgivar- och patientperspektiv

Sammanfattning

Bakgrund: Besvärande tinnitus av hög grad har stark inverkan på individens psykiska och fysiska välmående och leder ofta till depression, ångest och försämrad livskvalité. Tinnitus kan uppstå av flertalet orsaker och människor är inte likvärdigt rustade för att hantera den påfrestning som tinnitus kan medföra. De emotionella och funktionella områden som påverkas är därför högst individuella och gör att de behandlingsmetoder som finns att tillgå passar olika individer olika bra. För att behövsbedöma och planera rehabilitering av tinnituspatienter används idag vanligen självskattningsformuläret THI- *Tinnitus Handicap Inventory*. Detta formulär har på grund av sin utformning fått kritik, både internationellt och vid tinnitusrehabiliteringen i Stockholm. Ett nyare formulär för ändamålet, TFI-*Tinnitus Functional Index*, finns att tillgå och skäl finns att undersöka om detta kan passa verksamheten i Stockholm bättre.

Syfte: Studiens syfte är att ur ett vårdgivarperspektiv kartlägga bristerna i THI, undersöka möjligheterna i det alternativa formuläret TFI, samt ta reda på hur TFI ur ett patientperspektiv upplevs att fylla i.

Metod: I studien används kombinerad kvalitativ- och kvantitativ metod. Materialet samlades in genom en ostrukturerad intervju med intervjuguide i fokusgrupp bestående av vårdgivare inom tinnitusrehabilitering samt en elektronisk enkät vilken skickades ut till tinnituspatienter. Intervjumaterialet transkriberades och analyserades och data från enkäten analyserades i statistikprogrammet SPSS.

Resultat: Den kvalitativa analysen resulterade i tre teman: *Tillförlitlighet, Effektivitet* och *Pedagogisk nytta*. Den främsta synpunkten på THI är utformningen av svarsskalan: Ja, Ibland och Nej vilken leder till att vårdgivaren ofta finner det nödvändigt att instruera patienten och ibland ersätta svarsalternativen med egna ord. I arbete med tolk blir totalpoängen av THI som regel väldigt hög och svår att lita på. TFI anses ha en bättre utformning som ger lättöverskådliga resultat för både vårdgivare och patient och skulle därför kunna underlätta behovsbedömning, visa effekt av behandling och fungera som samtalsunderlag. Patienterna ansåg överlag att TFI inte var svårt eller tog lång tid att fylla i. De upplevde till viss del att TFI hjälpte dem att få en bättre bild av sina besvär.

Slutsats: Utformningen av THI gör att vårdgivare byter ut svarsalternativ och instruerar patienter när de fyller i formuläret vilket leder till att det förlorar i tillförlitlighet. Detta gör i sin tur att patienter kan riskera att mista rätten till rehabilitering samt att THI inte kan användas för att säkra vårdkvaliteten. Med hjälp av TFI skulle bedömning av behov och effekt av behandling kunna bli mer tillförlitlig och effektivt. Det vore önskvärt att utvärdera TFI efter en tids användande i verksamheten inför ett eventuellt ersättande av THI. Vårdgivare bör också ha tillgång till formulär på andra språk vid vård av patienter med annat modersmål än svenska.

Nyckelord: Tinnitus, THI, Tinnitus handicap inventory, TFI, Tinnitus functional index, kvalitativ metod, kvantitativ metod, rehabilitering, fokusgrupp, intervju, enkät

The benefits of Self-assessment Questionnaires for the assessment of rehabilitation of tinnitus.

A study made from both the caregiver and the patients perspectives.

Abstract

Background: Intrusive levels of tinnitus greatly impacts an individual's mental and physical well-being, and can lead to depression, anxiety and an impaired quality of life. Tinnitus can have several causes and people are not equally equipped to cope with the stress that tinnitus brings to their lives. The emotional and functional areas affected are highly individual and requires different treatment methods to suit individual needs. Currently, in order to assess the needs and plan for rehabilitation of tinnitus patients, the self-assessment questionnaire THI-Tinnitus Handicap Inventory, is usually used. Due to its design, this form has been criticized at the tinnitus rehabilitation in Stockholm as well as internationally. A newer questionnaire, the TFI-Tinnitus Functional Index, is now available and there are reasons to investigate whether this will provide a higher assessment value to the tinnitus rehabilitation in Stockholm.

Purpose: The aim of this study is to assess the deficiencies of the THI from the perspective of a health care provider, examine the possibilities of the alternative TFI form and find out how the TFI is perceived from the patient perspective.

Method: The study uses combined qualitative and quantitative method. The material was collected through an unstructured interview, using interview guidelines, in a focus group consisting of healthcare providers for tinnitus rehabilitation. Additionally, an electronic questionnaire was sent to tinnitus patients. The interview material was transcribed and analysed and data from the survey was analysed using the SPSS statistics program.

Results: The qualitative analysis resulted in three themes: Reliability, Efficiency and Educational Utility. The main criticism of the THI is the design of the response scale: Yes-Sometimes - No, which causes the healthcare provider to often find it necessary to instruct the patient and sometimes replace the response options with their own words. When working with an interpreter, the overall score of the THI is usually very high and unreliable. The TFI is considered to have a better design that provides easy-to-understand results for both healthcare providers and patients, and could therefore facilitate the assessment of needs, show the effects of treatment and act as a conversational platform. Patients generally considered The TFI neither difficult to understand, nor that it took a long time to fill in. Some found that the TFI helped them to get a better overview of how tinnitus affects their wellbeing.

Conclusion: The design of the THI encourages the healthcare provider to replace response options and instruct patients in filling in the questionnaire. This results in a loss of reliability of the THI. This, in turn, means that patients may not receive the correct rehabilitation and that the THI cannot be used to assure correct care. With the use of the TFI, both assessments of the need and the effects of treatment could be more reliable and effective. Before a possible replacement of the THI would be considered, an evaluation of the effectiveness of the TFI at the tinnitus rehabilitation in Stockholm would be required. Care providers should also have access to the forms in other languages for the care of non-native Swedish speaking patients.

Keywords: Tinnitus, THI, Tinnitus handicap inventory, TFI, Tinnitus functional index, qualitative method, quantitative method, rehabilitation, interview, poll